a második részben, amikor belső vívódását és visszafogottabban sugárzó hitét kellett volna érzékeltetni. Kellemes meglepetésként hatott Bertram, a krónikás szerepében, Gyürki István árnyalt szerepformálásával. Ő volt a játék „szürke eminenciása", aki kívülről és belülről egyszerre irányította és kommentálta az eseményeket, könyökvédős hivatalnoki öltözékével könnyedén simult bele a történelmi komédiába.

Hatásos és egyértelmű színpadképpé „írta át" a rendező a darab jellegtelen befejezését. Baldassare rádöbben tévedésére, fegyvereseivel háta mögött kierőszakolja részét a monopóliumból, elhárul az akadály az egyezmény megkötése elől. Miután minden üzletfél megkapta a maga részét: a hivők az egyetlen pápát, a hatalmasságok pedig a részvényeket — lehull a szőrcsuha a lótolvaj válláról; és egy elegáns Bicska Maxi foglal helyet az új pápa oldalán, míg az őrgrófnő és a szaracén ünnepélyesen felvonul a győzelmet jelképező lépcsősor csúcsára.

Erről a szimbolikus csúcsról sikerült néha a rendezőnek elrugaszkodnia — jól megírt darabbal talán fel is szárnyalhatott volna.

NOVÁK MÁRIA

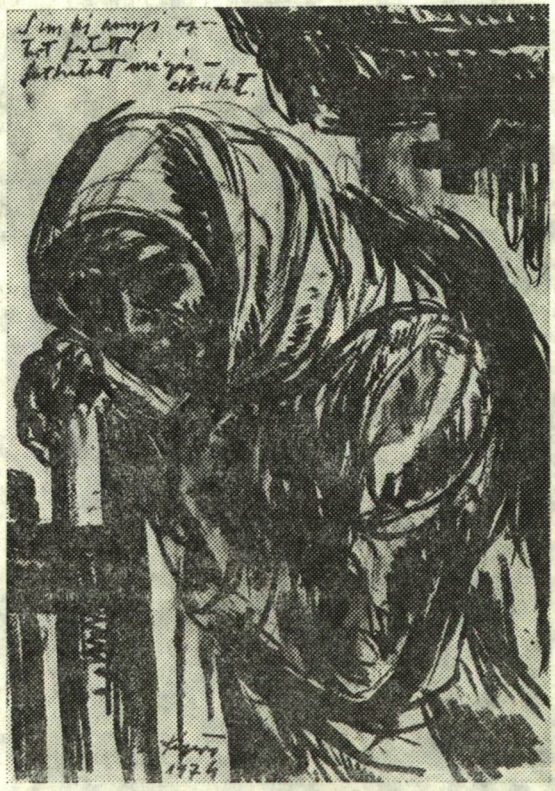

KAJÁRI GYULA RAJZA

József Attila Tudományegyetem I–II. Magyar Irodalomtörténeti Tanszék